

Celý svět se výrazně změnil jen statistika ne

Co bylo závěrem konference „Strengthening sectoral position and flow data in the macroeconomic accounts“ organizované IMF a OECD ve Washingtonu ve dnech 28.2.–2.3.2011

Finanční a hospodářská krize minulých let odhalila, že národní i mezinárodní instituce mají žalostně málo informací zejména z oblasti národních účtů. Přestože statistika poskytuje velice mnoho dat, výsledkem je velký nedostatek důležitých informací.

Na tomto závěru se shodli v listopadu 2009 ministři financí a guvernéři centrálních bank největších ekonomik světa (viz).

Mezinárodní měnový fond ve spolupráci s OECD reagoval na hodnocení politiků a finančníků svoláním konference. Jejím cílem bylo posílení role sektorových účtů, neboť jejich pomocí lze včas rozpoznat změny v tocích finančních a nefinančních aktiv mezi hlavními hráči na globálním trhu.

K posunu zájmu o statistické informace dochází rovněž v důsledku diskuse o příčinách současné krize, která nevznikla z nedostatečné nebo z přílišné výkonnosti ekonomik, ale z narušení majetkových vztahů.

Jednání konference probíhalo v sedmi tematických sekcích, přičemž témata jednotlivých vystoupení se mezi sebou prolínala. Řeč byla o statistických dopadech globálních krizí a nedostatku informací z oblasti sektorových účtů. Hovořilo se o rozvahách, tocích a protistranách, o současném stavu poskytování údajů ze sektorových účtů. Řečníci mluvili o praxi zemí při zachycení toků a stavů finančních, ale i nefinančních aktiv a závazků, o koncepčních otázkách rezidentství a konsolidaci rozvah finančních a nefinančních společností. Posledním tématem

byla opatření k posílení role sektorového členění stavů a toků v národních účtech.

Na závěr konference byla přijata nová strategie na tříleté období implementace SNA 2008. Tuto strategii lze stručně vyjádřit v sedmi bodech: 1/ hlubší členění do sektorů a sub-sektorů, 2/ hlubší členění finančních aktiv a závazků, 3/ hlubší členění nefinančních aktiv, 4/ sestavování finančních toků a stavů v matici „od koho komu“, 5/ čtvrtletní periodičita, 6/ plná integrita sektorových účtů a 7/ vzdělávání tvůrců i uživatelů zajistit rozsáhlým systémem workshopů a seminářů.

Ovšem, cílem konference bylo nasměrovat rozvoj národních účtů v největších vyspělých a rychle se rozvíjejících ekonomik světa (G 20). Trochu překvapující je plán obou

mezinárodních institucí více rychlostního rozvoje národních účtů: zaměří se nejprve na vyspělé země G20, pak na rychle se rozvíjející země G20 (tj. na hlavní hráče světové ekonomiky), poté na ostatní vyspělé země, a někdy možná na celý svět.

Česká republika byla na tuto akci přizvána pouze účelově – aby představila své postupy sestavování bilancí nefinančních aktiv. V tom je podle hodnocení IMF a OECD nejlepší.

Všechny příspěvky a prezentace přednesené na konferenci lze nalézt na <http://www.imf.org/external/np/seminars/eng/2011/sta/index.htm>.

Vítězslav Ondruš
odbor ročních národních účtů

Náměty z konference pro ČSÚ

Konference byla svolána s cílem hledat nové cesty a nové vize rozvoje národních účtů ve světle poučení z krizového vývoje minulých let. Celý svět se výrazně změnil a statistika přestala dostatečně odrážet tyto změny. Buď se změní i statistika, nebo se stane jen folklórem pro zábavu mas. Částečně se to týká i národních účtů. Na základě námětů z konference proto navrhuji k diskusi následující směry rozvoje českých národních účtů:

1/ Posílit finanční účty – s cílem pochopit vzájemné vazby mezi hlavními ekonomickými aktéry, tj. a/ bilanční tabulky protistran zkvalitnit tak, aby se staly základem poskytovaných informací, b/ podrobněji členit finanční aktiva (a poskytovat je IMF a dalším uživatelům, což bude mít pozitivní dopad na jejich kvalitu), c/ zajistit sladěnost na nefinanční účty, ale neskrývat přitom diskrepance, neboť je to cenný signál pro řešení problémů.

2/ Zvýšit důraz na národní bohatství – dosavadní zaměření statistiky a analýz pouze na výkon (HDP) jen deformuje vidění ekonomiky. Je třeba hodnotit především výsledek měřený národním bohatstvím. Důraz je třeba

více soustředit na věrné vyčíslení stavu a vývoje národního bohatství, zajistit konzistentní pohledy na národní bohatství/čisté jmění v sektorovém x odvětvovém x věcném členění a zajistit také kvalitu vyčíslení stavů a pohybu nefinančních aktiv. V nejbližší době je třeba rozšířit a zkvalitnit dosavadní bilance nefinančních aktiv.

3/ Klást větší důraz na včasnost – odborná veřejnost potřebuje informace včas, ovšem dostatečně úplné a strukturované. Dosavadní práce na čtvrtletních sektorových účtech je nutné rozšířit na plnou sekvenci účtů a zkvalitnit odhady jednotlivých položek.

4/ Klást větší důraz na analýzy – odborná veřejnost nezná dostatečně vypovídací schopnost údajů národních účtů. Je proto nutné napomoci k přeměně dat národních účtů v relevantní informace a zveřejňovat komentované údaje, doplňované o grafy apod., obdobně jak to provádíme při zveřejňování HDP.